

NICLAS
ÖJEBRANDT

ettgotthem.se

Björn Cedersjö

Samkönade relationer –
en teologisk och etisk
reflektion

Reviderad utgåva
juni 2020

ROMARBREVET

ROMARBREVET – PAULUS ETIK

*Er kärlek skall vara uppriktig.
Avsky det onda, håll fast vid det goda.
Visa varandra tillgivenhet och syskonkärlek,
överträffa varandra i ömsesidig aktning.
Gläd er med dem som gläder sig
och gråt med dem som gråter.*

*Bemöt alla lika
och håll er inte för goda
att umgås med dem som är ringa.*

*Var inte självklora.
Löna inte ont med ont.
Tänk på vad som är riktigt för alla människor.
Håll fred med alla människor så långt det är möjligt
och kommer an på er.*

Kap 12

ROMARBREVET 1

DOM har haft kunskap om Gud men inte ärat honom
DOM bytte ut Gud mot bilder av människor, fåglar, och kräldjur.
DOM förnedrade sina kroppar med varandra.
DOM bytte ut Guds sanning mot lögnen;
DOM dyrkade det skapade i stället för skaparen
DOM är uppfyllda av orättfärdighet, elakhet, själviskhet och ondska,
DOM är fulla av avund, blodtörst, stridslystnad, svek och illvilja.
DOM skvallrar och baktalar.
DOM föraktar Gud.

ROMARBREVET 1

DOM är fräcka, övermodiga och skrytsamma,
DOM är uppfinningsrika i det onda, uppstudsiga
mot sina föräldrar,
DOM är tanklösa, trolösa, kärlekslösa, hjärtlösa.
DOM vet vad Gud har bestämt:
DOM vet att alla som lever så förtjänar döden.
Ändå är det just så DOM lever,
ja än värre, DOM applåderar när andra gör det!

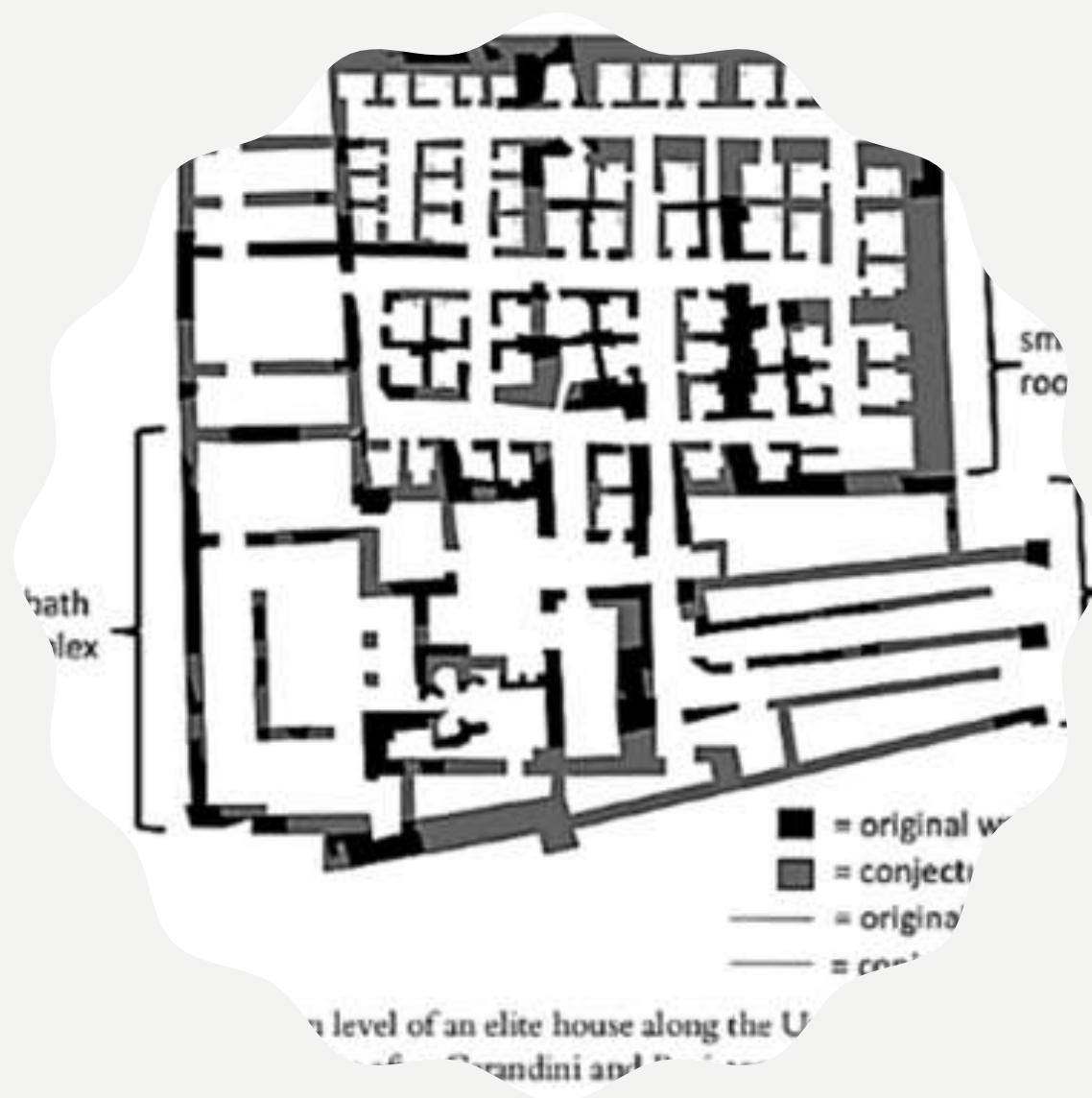

ROMARBREVET 1 EN RETORISK FÄLLA

Romarbrevet 1:18—32 gillrar en homiletisk fälla. Texten stiger i ett crescendo av fördömelse och förkunnar Guds vrede över människans orättfärdighet. Samma form av retorik användes i den judiska polemiken mot hednisk omoral. **Den piskar upp ett indignerat raseri hos läsaren emot de andra** — dessa gudlösa, dessa avgudadyrkare, dessa otuktiga gudsfjender.

[Lös mer: Berättelsen om Rommarbrevet](#)

Hays, A Moral vision of the New Testament; Bekänna

ROMARBREVET 2 - DEN RETORISKA FÄLLAN

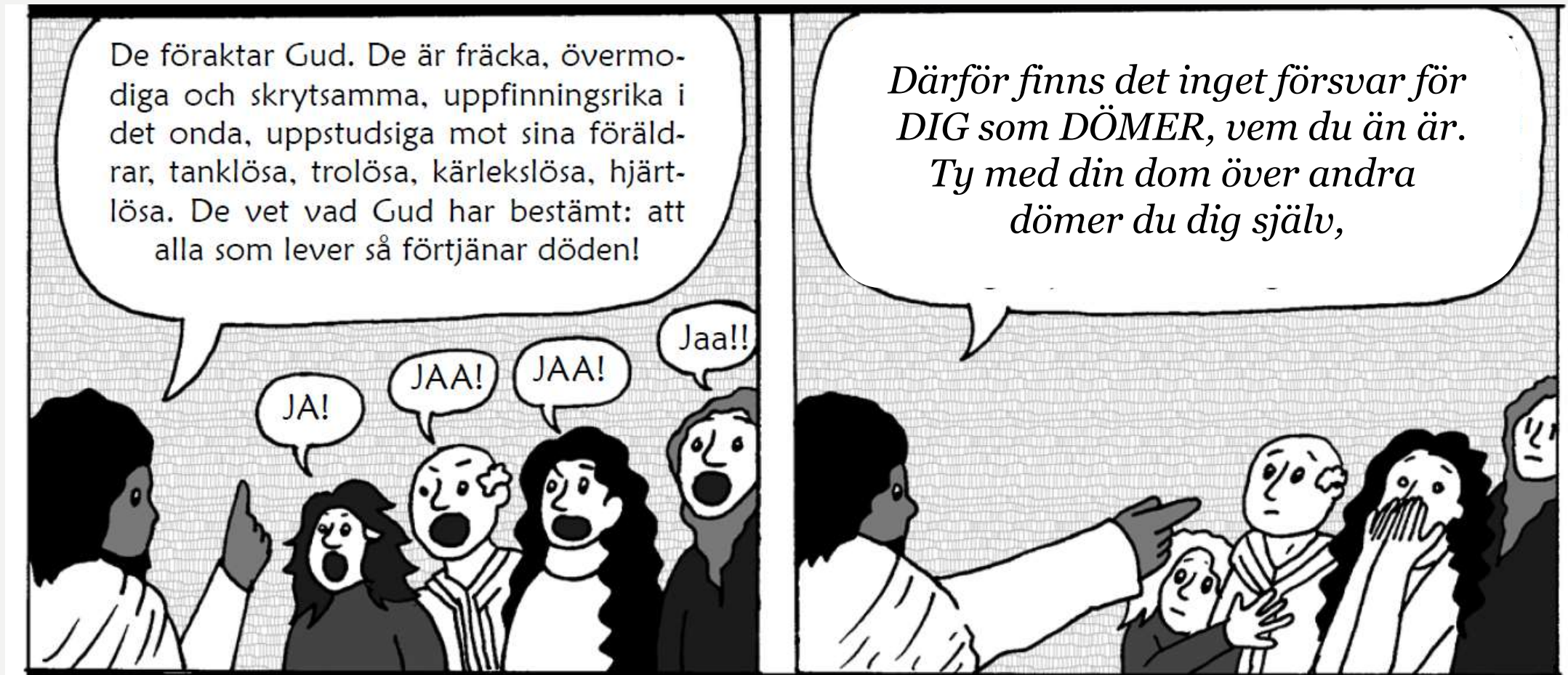

Bild: Johanna Wikberg – Kristen och Homosexuell – Så funkar det

VILKA ÄR “DOM”?

Är det kejsar Nero, och kejsarkulten och kulturen som sprid kring honom?

Läs mer:
[Nero och Romarbrevet](#)

ROMARBREVET 1 OCH DEN LOKALA KONTEXTEN

Ingen som jag känner till
(inte heller jag) har föreslagit
att kapitlet måste förstås som
en parodi över kejsarkulten.

NT Wright 2002

Romarbrevet 1 handlar
”inte enbart om
kejsarkultens snedkrökta
tillbedjan ...”

NT Wright/M Tellbe

**Vilka är
“DOM”?**

- A.** Romerska män med makt som inte brydde sig ett skit om judisk eller kristen sexualetik.
- B.** Fattigt folk i största allmänhet.
- C.** Homosexuella musikalartister.

**Chrysostomos
på 300-talet**

Just det! Jag trodde
också att Paulus kri-
tiserar den romerska
makten och deras
syndiga leverne.

VILKA ÄR“DERAS KVINNOR”?

**VAD ÄR DEN NATURLIGA
BRUKNINGEN?**

*ty deras kvinnor har
förvandlat den naturliga
brukningen (χρῆσις) uti
den, som är emot naturen.*

Texten säger inte att kvinnornas sexpartners nödvändigtvis är andra kvinnor, utan att de har sex på ett "onaturligt sätt". Vissa menar att likheten mellan männen och kvinnorna inte är homosexualitet utan analsex.

Eftersom lesbiskt sex inte finns i åhörarnas referensbibliotek tänker de förmodligen att det är något annat som är gemensamt för det onaturliga hos både kvinnorna och männen.⁷⁴

“Vi bör akta oss för att inkludera Rom 1:26b i debatten kring samkönade relationer. “

D J Murphy

χρῆσις - en man som penetrerar

Baserat på 21 845 förekomster i grekiska antika texter:

“När ordet refererar till sexuella handlingar (4 030 ggr), syftar χρῆσις på mannen, som förväntas penetrera den andre och därmed “bruka” den personen –en kvinna en pojke eller en slav.

Det finns inga exempel i antik grekiska där en kvinna utför sexuell “brukning” / χρῆσις med en annan kvinna.

-David J. Murphy - More Evidence Pertaining to "Their Females" in Romans 1:26 – JBL 2019

VARFÖR STÅR OTUKT (PORNOI) I CENTRUM AV KRISTEN ETIK I DEN TIDIGA KYRKAN?

PORNEIA NÄMNS 56 GÅNGER I NYA TESTAMENTET

”Ultimately, πορνεία in Paul’s letters does have the broad sense of “sexual immorality,” but we must recognize what especially this meant in the context of the Greek city under Roman rule, where sex with dishonored women was permitted, legally and culturally.

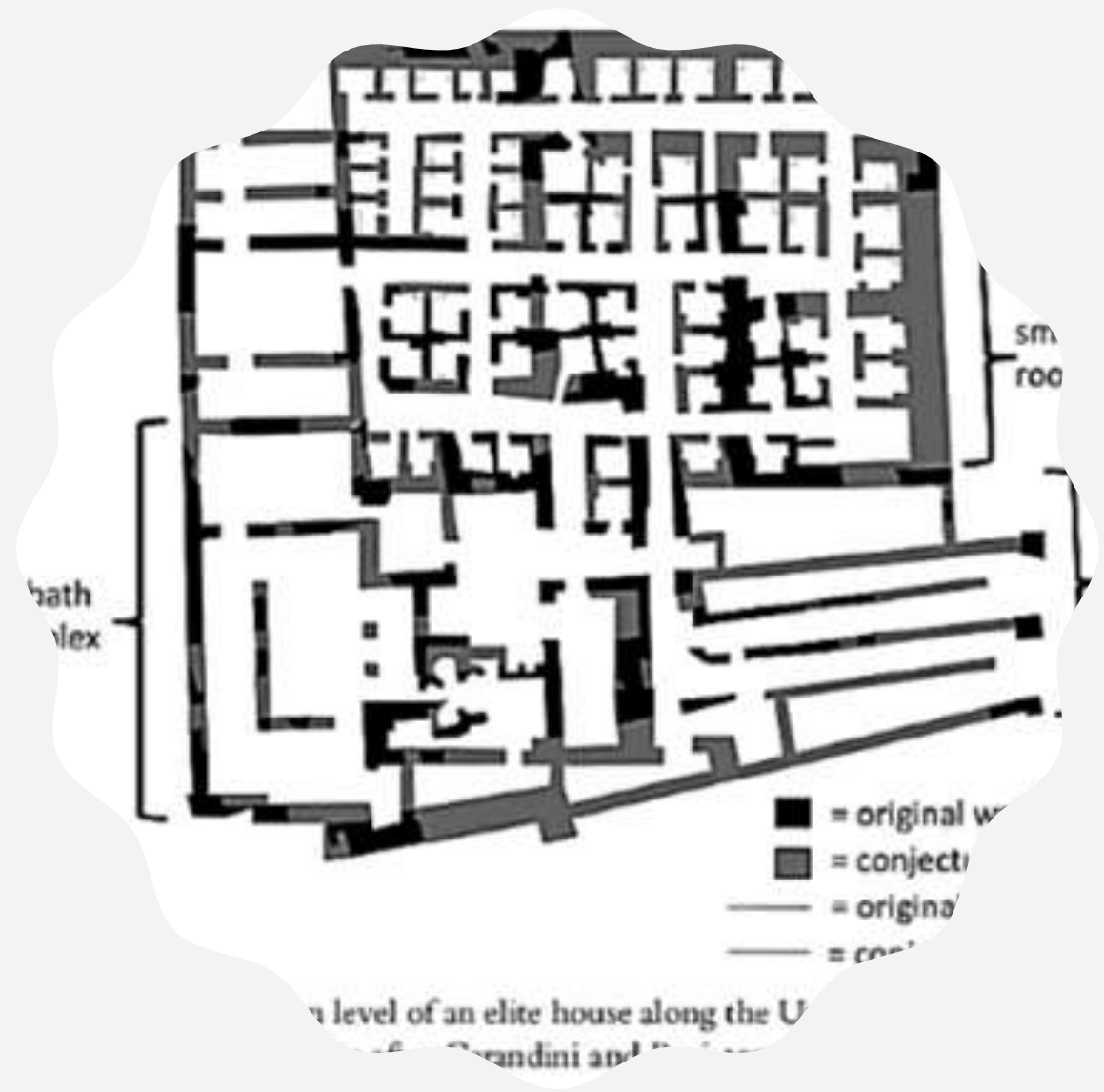
*It is revealing that, whereas authors of the Roman period saw sex with prostitutes or slaves as the solution to adultery, Paul saw marriage as the solution to the temptations of easy sex with dishonored women.”
(Harper)*

“We descendants of the Hebrews live according to a special set of customs and norms. Among other peoples, it is permitted for young men after their fourteenth year to use without shame whores, brothel-girls, and other women who make a profit with their body. Among us it is not even permitted for a professional woman to live, but it is ordained that she will be sentenced to death. Indeed, before legitimate marriage, we know no sexual intercourse with other women, but we enter marriage as pure men with pure virgins.” (Philo)

VARFÖR STÅR OTUKT (PORNOI) I CENTRUM AV KRISTEN ETIK I DEN TIDIGA KYRKAN?

"Du ska inte mörda; du ska inte bryta äktenskap; du ska inte ligga med barn. Du ska inte missbruka din sexualitet (pornoï). [...] Du ska inte mörda barn, oavsett om de är födda eller inte." (Didaché)

- Prostitution och bordeller "var djupt förankrat i samhällsstrukturen" (M Tellbe)
- 20-50% av befolkningen i städerna var slavar.
- Sex leder till graviditet ... Livsfarliga abortmetoder, farliga förlossningar och dödandet av ovälkomna barn.
- Slavar och före detta prostituerade var medlemmar den tidiga församlingen.
- "släktingmord" är ett samhällsproblem i samtiden.

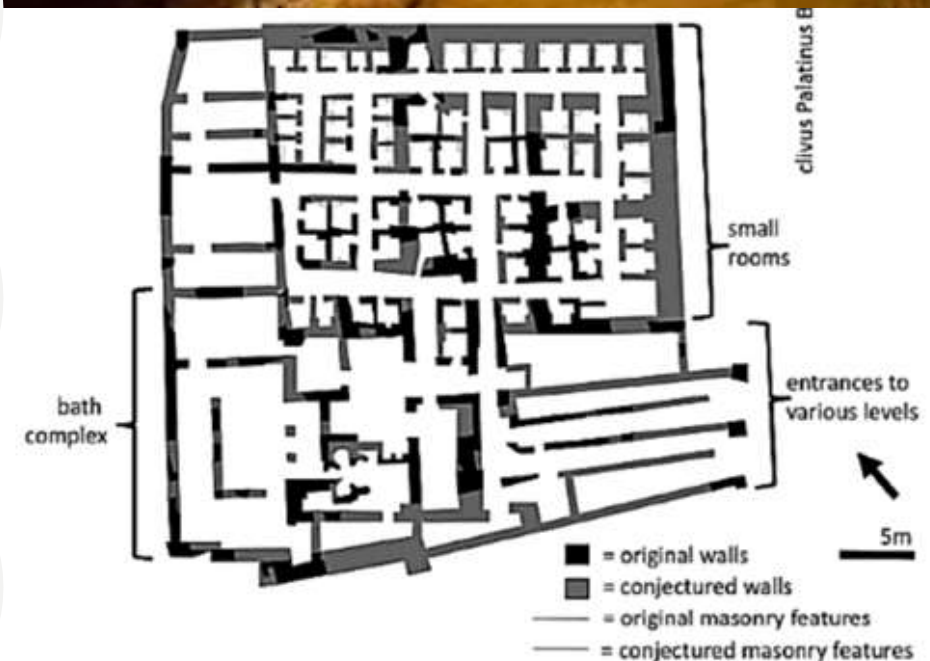

KRISTEN SEXUALMORAL OCH STANKEN AV BARNLIK

De kristna räddade och uppfostrade ovälkomna barn. Under dessa århundraden lämnades dessa ut att plockas upp av slavhandlare eller sattes att dö på dynghögarna.

En romersk författare förfasar sig över stanken av barnlik, men protesterar inte alls mot seden som sådan.

”År 250 försörjde församlingen i Rom 100 präster och 1500 fattiga.”

13. Plan of subterranean level of an elite house along the Upper Via Sacra, Rome, on the edge of the Roman Forum. Plan after Carandini and Papi 1999 plate XLII, Carandini 2010 fig. 45.

De föraktar gud, [...]
de är tanklösa, trolösa,
kärlekslösa, hjärtlösa.
(Rom 1:31)

VARFÖR HAR VI ÄNDRAT OSS?

DET HANDLAR EGENTLIGEN INTE
FRÄMST OM BIBELN

FÖRÄNDRINGSDRIVANDE FAKTORER

NY KUNSKAP

Ny kunskap förändrar vårt sätt
att tänka och leder oss till
förändrade livsmönster och
nya etiska ställningstaganden

FÖRÄNDRINGSDRIVANDE FAKTORER

SOCIALA DILEMMAN

Människor vars liv hamnar i
utsatthet, lidande och missär
utmanar oss att omstrukturera
vårt sätt att leva.

IN THE CLOSET OF THE VATICAN

HOMOSEXUALITET

NY KUNSKAP

Vad är utgångspunkten för samtalet om inkludering av HBTQ-personer?

HIRSCHFELTD:

”Enbart inom årtiondet 1898 till 1908 har mer än tusen kortare eller längre originaluppsatser, broschyrer och monografier om detta ämne publicerats i Tyskland och Österrike.”

Läs mer: [Magnus Hirshfld](#)

DET SOCIALA DILEMMAT

”Jag besökte dem i fängelser och stod vid deras dödsbäddar;

Jag betjänade hundratals av dem som hamnat i utpressares händer, många mötte jag i vittnesbåset och andra sökte kontakt innan de förberedde sig för att begå självmord.”

NY KUNSKAP – DEN NYA FAMILJEN

HIRSCHFELDT:

”Men, lika många mötte jag under vardagliga lyckliga omständigheter vid deras kvällssammankomster, när de tog av sig dagens masker, i deras hem deltog jag i otaliga konsultationer om livets små och stora bekymmer.

Vi samtalade om kärlek, lidande och oron över det sociala spelet och om problemet att närvara vid släktens festligheter.”

KYRKAN OCH HOMOSEXUALITET

läs mer: [Vad är homosexualitet](#)

UPPRORISKHET

DESTRUKTIVT
BEROENDE /
PSYKISK
SJUKDOM

BRUSTENHET I
SKAPELSEN

NATURLIG
VARIATION

Två års straffarbete för brottet
otukt mot naturen.

PAULUS:

De föraktar gud, [...] de är
tanklösa, trolösa, kärlekslösa,
hjärtlösa.

De vet att alla som lever så
förtjänar döden. (Rom 1:31-32)

KYRKAN OCH HOMOSEXUALITET

UPPRORISKHET

DESTRUKTIVT
BEROENDE /
PSYKISK
SJUKDOM

BRUSTENHET I
SKAPELSEN

NATURLIG
VARIATION

Den genomsnittliga homosexuella, om det finns något sådant, är promiskuös.

Han är inte intresserad av och är oförmögen till ett varaktigt förhållande som ett heterosexuellt äktenskap.

Hans sexliv, hans kärleksliv, består av en serie slumpmässiga möten på klubbar eller barer där de håller till. Man stöter till och med på dem på stadens gator, tillfälliga ragg, one-night stand –är kännetecknen för homosexuella förhållanden.

Dr Charles Socarides (1967 CBS 60 minutes)

KYRKAN OCH HOMOSEXUALITET

UPPRORISKHET

DESTRUKTIVT
BEROENDE /
PSYKISK
SJUKDOM

BRUSTENHET I
SKAPELSEN

NATURLIG
VARIATION

NY KUNSKAP:

- Variationen av människans sexualitet är enligt forskningen stabil över olika kulturer och över tid.
- Forskningsmässigt kan man i dag med stor visshet beskriva sexualiteten som en hos individen bestående egenskap med ytterst marginell förändring över livet.
- Sexuella variationer varken kan eller bör beskrivas som sjukligt.
- Homosexualitet har samma positiva kvaliteter som heterosexualitet. Samma förmåga att bidra till goda, stabila och hälsosamma kärleksrelationer

DET SOCIALA DILEMMAT:

HBT-PERSONER OCH PSYKISK OHÄLSA

2x - Nedsatt psykiskt välbefinnande

2x - Har övervägt att ta sitt liv

Betydligt mer - Utsatta för våld och hot.

*Orsak: Kränkande bemötande, trakasserier,
diskriminering, hot om våld*

¹ Ungdomsstyrelsens rapport Hon hen han – en analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella ungdomar samt för unga transpersoner (Ungdomsstyrelsen 2010:2)

² FHI 2006:08

⁴ Enligt rapporter från Statens folkhälsoinstitut och Ungdomsstyrelsen FHI A 2005:19, R 2006:08, R 2008:25 och Ungdomsstyrelsen 2010:2

KYRKANS EGEN KUNSKAP OM OHÄLSA OCH HÄLSA

Den pastoral erfarenheten
från EX-gayrörelsen mm

EFK Missionär:
800 mord per år i Brasilien

Barnens berättelser
– Amanda “Men jag var ju ett
barn”

Goda exempel på samkönade
äktenskap och föräldraskap

HBT-PERSONER OCH PSYKISK OHÄLSA I KYRKAN

Carlström (2021) genomförde en forskningsstudie där fokus var hbtq-personers egna upplevelser av att vara hbtq i en frikyrklig miljö.

...samtliga intervjupersoner har upplevt stigmatisering, utanförskap och skam i sin frikyrka och att en del upplevt sig särskilt utsatta.

I rikshandboken BHV (Barnhälsovården) beskrivs att flertalet homosexuella, bisexuella och transpersoner har ett gott psykiskt mående och en god livskvalitet och att detta särskilt gäller dem som bildar familj och får barn.

Samtidigt visar forskningen att den psykiska ohälsan bland hbtq-personer på gruppnivå är högre jämfört med heterosexuella personer. Som en tänkbar förklaring till detta lyfts begreppet minoritetstress, det vill säga den stress som människor som bryter mot majoritetsnormer kan drabbas av. **Det lyfts fram att många hbtq+-personer har erfarenhet av diskriminering, kränkande beteenden, hot och våld.** Ofta kan det negativa bemötandet bestå av mikroaggressioner och innebära blickar, okunniga frågor, missriktade komplimanger och liknande beteenden från andra människor som får individen att uppleva att den blir exkluderad eller stigmatiserad.

(EFK Process 2)

“HOMOSEXUELL” KOM IN I DEN SVENSKA BIBELN 1981

varken otuktiga, eller avgudadyrkare,
eller horkarlar,
eller veklingar, **eller drängaskändare**,
(homosexuella → män som ligger med män)
eller tjuvar, eller giriga,
eller drinkare, eller hädare,
eller rövare skall ärva Guds rike.
1 Kor 6:9 (Karl XII:s bibel)

Läs mer: [När bibeln blev Ani-Gay](#)

WHAT IF THE WORD **HOMOSEXUAL**
WAS NEVER MEANT TO BE IN THE BIBLE?

1946

THE MISTRANSLATION
THAT SHIFTED CULTURE

ORIGINAL MUSIC BY
MARY LAMBERT

DIRECTED BY
SHARON "ROCKY" ROGGIO

EXECUTIVE PRODUCED BY
DANIEL KARSLAKE

A QUEST FOR BIBLICAL TRUTH PRODUCTION

PRODUCED BY JENA SERBU | SHARON "ROCKY" ROGGIO

TERESA & TODD SILVER | JUN & DREW YOUNG | SABRINA MERAGE NAIM

WRITTEN BY JENA SERBU & JILL WOODWARD EDITED BY JILL WOODWARD

CO-PRODUCED BY ACOWSAY & TYLER EICHORST DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY COLLIER LANDRY
FROM THE CREATOR OF "FOR THE BIBLE TELLS ME SO"

NÄR BIBELN BLEV "ANTI - GAY"

år
1917

1946

1958

1968

1981

1989

2000

I write this letter after many months of serious thought and hard work, partly to point out that which to me is a serious weakness in translation, but more because of my deep concern for those who are wronged and slandered by the incorrect usage of this word. Since this is a Holy Book of Scripture sacred to the Christian, I am the more deeply concerned because well-meaning and sincere, but misinformed and misguided people (those among the clergy not excluded) may use this Revised Standard Version translation of I Corinthians 6:9-10 as a **sacred weapon**, not in fact for the purification of the Church, but in fact for injustice against a defenceless minority group which includes the sincere, convicted, spiritually re-born Christian who has discovered himself to be of homosexual inclination from the time of his memory. I write this letter with certain homosexual individuals in mind—Christians who would die for their faith, their Church, and their Lord, but who cannot alter their biological state of being.

I hope that the committee responsible for considering any possible corrections or revisions of the R.S.V. text may take my case here presented into consideration.

Very truly yours,

David

KVINNAN OCH JÄMSTÄLLDHETEN

NY KUNSKAP - KVINNANS ÄGG OCH MANNENS SÄD

Patriarkat

Jämställdhet

PAULUS:

Underordna er varandra (alt. räta in er i ledet)

AVVISANDET AV SAMKÖNADE RELATIONER PÅ BIBELNS TID MOTIVERADES AV PATRIARKALA KÖNSNORMER

FILON OM MÄN SOM HADE SEX MED MÄN

”förnedrande att behandlas som kvinnor”,

*”de gör sig skyldiga till den allvarligaste
ondskan, nämligen omanlighet och vekhet.”*

Filon – Jude samtida med Paulus

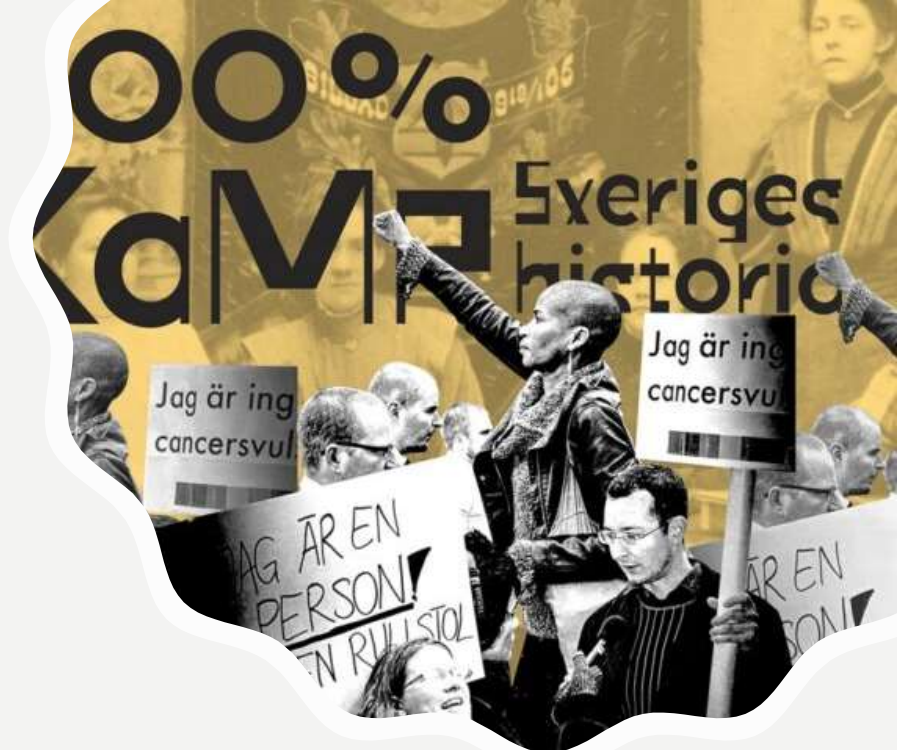

AVVISANDET AV SAMKÖNADE RELATIONER PÅ BIBELNS TID MOTIVERADES AV PATRIARKALA KÖNSNORMER

PAULUS:

*varken otuktiga, eller avgudadyrkare,
eller horkarlar, eller **veklingar**,
eller drängaskändare, eller tjuvar,
eller giriga, eller drinkare,
eller hädare, eller rövare
skall ärva Guds rike.*

1 Kor 6:9 (Karl XII:s bibel)

SKAPELSEORDNING SOM MOTIV FÖR ETISKA NORMER

Historiskt har "skapelseordningar" ofta använts för att legitimera samtida strukturer som ansetts "naturliga" men som senare visats vara förtryckande av raser, fattiga, kvinnor, och så vidare.

Frikyrkotraditionen har ofta varit en del av detta men den har som minoritetsrörelse haft en större förmåga att avslöja sådana strukturer.

(EFK Processdokument 2)

SEX OCH PROKREATION

*”Det är bättre med kärlek utan barn
än barn utan kärlek” - Hinke Berggren*

- **Ny kunskap:**
 - Pessaren, kondomen och P-pillret.
- **Sociala dilemman:**
 - De fattiga kvinnorna och de oönskade barnen
- “Lex Hinke” → “Bra Sex”
- Äktenskapsvård - Sexualiteten som relationsbärare
- Bibeltolkningen:
 - Nya perspektiv på Eros och Agape.

ONATURLIGT SEX PÅ BIBELNS TID SÅGS SOM SEXUELL EXCESS - SEX UTAN SYFTE ATT SKAPA BARN

*Därför har Gud övergivit dem i skamliga lustar;
ty **deras kvinnor** har förvandlat **den naturliga
brukningen** uti den, som är emot naturen.*

*Och männen har övergivit **den naturliga
kvinnornas brukning**, och har brunnit
i sin lusta till varandra;
man med man bedrivit slemhet,*

Rom 1:26-27 (Karl XII bibel)

SEX OCH SEXUALITET SOM LIVSKVALITET GENOM HELA LIVET

Familjens och släktens fortlevnad genom barnen är en självklar prioritering i Gamla testamentet och i de allra flesta kulturer. Det var därmed närmast en plikt att bilda familj med syfte att barn ska födas.

Dagens individualism, preventivmedel och medicinska utveckling har delvis ställt frågorna om sexualitet i annat ljus.

Den traditionella betoningen på man och kvinna som komplementära ersätts ofta med en betoning på de kvalitéer som uppehåller en relation och på relationens betydelse för de som lever tillsammans.

(EFKs Processdokument 2)

ATT OMRÖVA ETIK – BEGREPPET SYND

... Genomgående ställer dessa resonemang frågan:

om synd främst ska tolkas som **tidlösa regler** eller om reglerna måste **utformas kontextuellt**. Ingen gemenskap kan leva utan regler. Frågan är hur långt dessa behöver kontextualiseras för att i olika sammanhang uppehålla samma ”innehåll”/ [syfte].

Det som kräver urskillning är alltså vilka regler som behöver omtolkas kontextuellt eller inte för att uppehålla ett sant liv i kärlek till Gud och varandra.

I dagens Sverige är det vidare nödvändigt **att ge skäl till de regler som anses viktiga**. Det är inte tillräckligt att enbart diskutera frågan utifrån enskilda bibelverser (såsom Rom 1:26f) utan dessa behöver förstås och motiveras utifrån en större förståelse av **vilket liv de önskar att uppehålla**.

Det är avgörande att visa på **reglernas positiva syfte** för det gemensamma liv de önskar befrämja. Här föreslår vi **trohet** som ett sådant avgörande test för att urskilja vad som är synd i relation till identitet och sexualitet.

- EFK Processdokument 2

SLUTSATSER:

Nya Testamentets texter som relaterar till samkönat sex och otukt handlar om:

**ETT DESTRUKTIVT LUSTSTYRT
BETEENDE**

**INTE SAMKÖNAD KÄRLEK
INTE TROHET**

Nya testamentets moraliska motiv i relation till sex är färgade av:

- Patriarkala könsnormer
- Sex är endast avsett för prokreation

Vår tids samtal grundar sig på ny kunskap:

- Om människans sexualitet
- Om sexuella minoriteters utsatthet

Vår tid har förändrade värderingar kring:

- Kön och könsroller
- Äktenskap, sex och relationsvård

Vi har idag stabila lagar för samkönad familjebildning

NICLAS
ÖJEBRANDT

ettgotthem.se

